

RAPORT

PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ W LEŻAJSKU

Z BADAŃ DOTYCZĄCYCH WSPÓLCZESNYCH ZAGROŻEŃ CYWILIZACYJNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU POWIATU LEŻAJSKIEGO

SPONSORZY BADAŃ

- ELEKTROCIEPŁOWNIA W NOWEJ SARZYNIE

DYREKTOR GENERALNY JACEK GŁOWACKI

- DRUKARNIA POLIGRAF W LEŻAJSKU

PREZES JERZY PYSZ

- PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W LEŻAJSKU

OPRACOWANIE WYNIKÓW

DYREKTOR PORADNI WOJCIECH KOSTEK

Badania przeprowadzono w listopadzie 2000 r. obejmując nimi 1559 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjum, zawodowych i średnich powiatu leżajskiego.

Celem badań była diagnoza stopnia rozpowszechnienia wśród dzieci i młodzieży palenia papierosów, spożywania alkoholu i używania narkotyków oraz ich przynależności do subkultur młodzieżowych.

W badaniach posłużono się ankietą opracowaną przez dyrektora Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Leżajsku Wojciecha Kostek. Zdiagnozowanie środowiska uczniowskiego pod tym kątem jest pierwszym krokiem do prowadzenia zintegrowanych działań profilaktycznych przez poradnię we współpracy z władzami samorządowymi i oświatowymi powiatu.

Większość badań osobiście przeprowadzali pracownicy poradni, gwarantując badanym anonimowość udzielanych odpowiedzi. Nikt z pracowników szkół w których prowadzono badania, nie dokonywał przeglądania ankiet badanych uczniów. Takie działania zwiększały autentyczność udzielanych odpowiedzi przez dzieci i młodzież.

Szczegółowy podział badanych uczniów przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Badani uczniowie ze względu na typ szkoły i miejsce zamieszkania.

Chłopcy (N=759)						Dziewczęta (N=800)					
TYP SZKOŁY*						TYP SZKOŁY*					
SP	Gimnazjum	ZSZ	LO	Licea profil.	Technikum	SP	Gimnazjum	ZSZ	LO	Licea profil.	Technikum
85	202	93	76	78	174	79	171	60	107	321	21
Chłopcy						Dziewczęta					
MIEJSCE ZAMIESZKANIA*						MIEJSCE ZAMIESZKANIA*					
Miasto			Wieś			Miasto			Wieś		
277			468			281			511		

*Wyniki nie sumują się do 100 %, ponieważ część badanych nie określiła miejsca swojego zamieszkania, jak też typu szkoły do której uczęszcza.

Pragnę podziękować wszystkim, którzy mają swój udział w zrealizowaniu tego przedsięwzięcia: pedagogom szkolnym, dyrektorom szkół, w których badania były prowadzone, a w szczególności sponsorom: Panu Jackowi Głowackiemu prezesowi

Elektrociepłowni w Nowej Sarzynie, Panu Jerzemu Pyszowi prezesowi drukarni POLIGRAF w Leżajsku. Bez ich wsparcia finansowego przeprowadzenie tych badań byłoby niemożliwe.

Dziękuję także kierownikowi PUP w Leżajsku Panu Markowi Ordyczyńskiemu, który umożliwił zatrudnienie stażysty pana Marka Gorącego, tworzącego wraz z panią Janiną Gdulą ankietową bazę danych. Utworzenie arkusza kalkulacyjnego w programie komputerowym excel zajęło pracownikom 2 miesiące pracy.

Opracowanie wyników badań ankietowych zajęło dyrektorowi poradni miesiąc czasu.

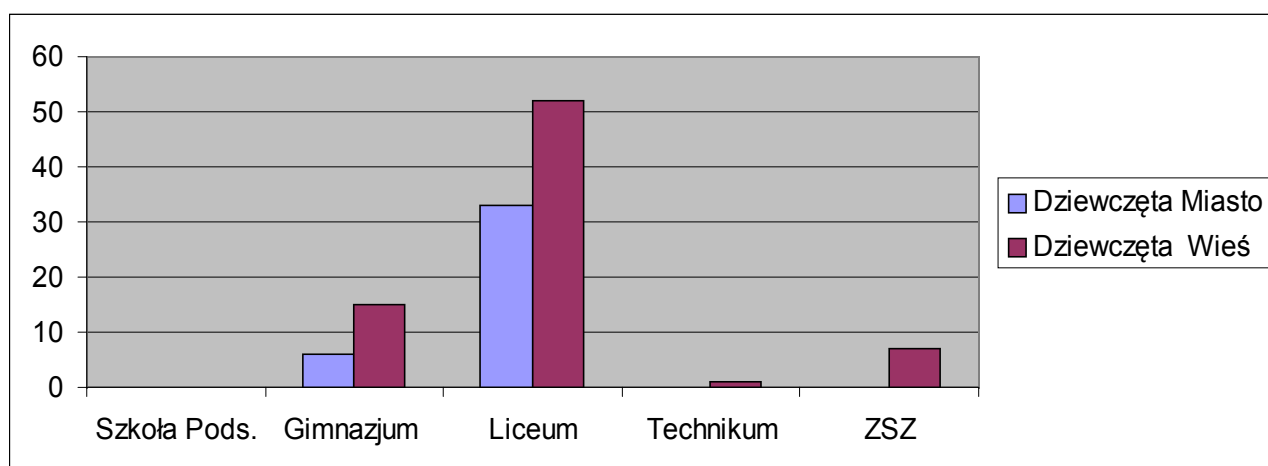
Mam nadzieję, że moja analiza będzie przydatna do pracy profilaktycznej prowadzonej przez komisje do rozwiązywania problemów alkoholowych w gminach i mieście Leżajsk, jak też wszystkich szkół i placówek oświatowych tworzących programy wychowawcze dla dzieci i młodzieży.

PALENIE OKAZJONALNE

Chłopcy zaczynają palić papierosy już w szkole podstawowej. Największą grupę uczniów deklarujących palenie okazjonalne stanowią gimnazjaliści i licealiści. Na poziomie gimnazjum dominują chłopcy, natomiast w liceum dziewczęta. Zarówno dziewczęta jak i chłopcy mieszkający na wsi częściej sięgają po papierosy niż ich rówieśnicy z miasta. Szczegółowe dane przedstawia tabela 2.

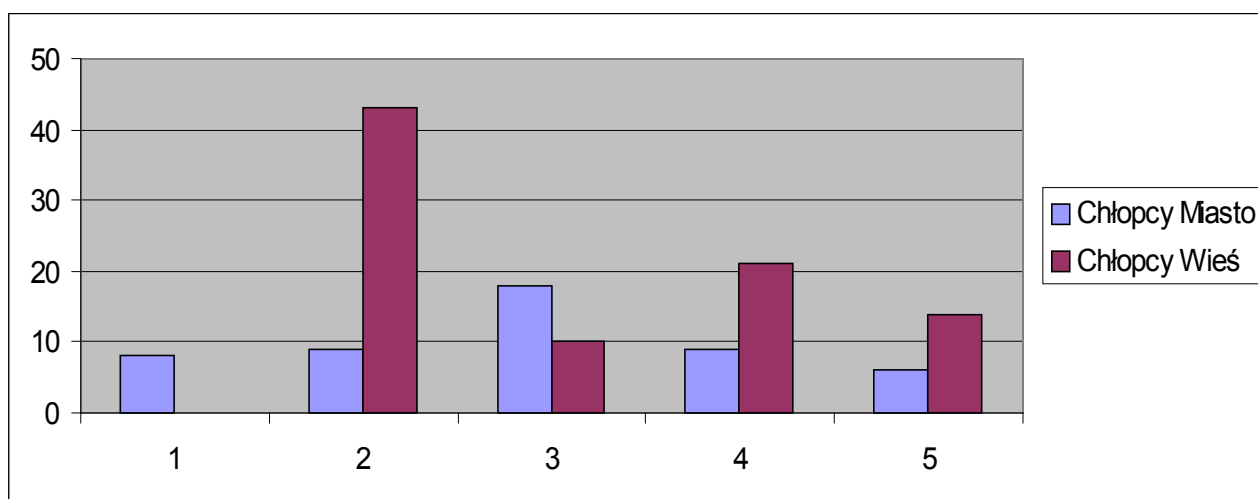
Tabela 2. Palenie okazjonalne ze względu na typ szkoły, miejsce zamieszkania i płeć badanych.

Płeć badanych	Miejsce zamieszkania	TYP SZKOŁY					Suma
		Szkoła Podst.	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ	
Dziewczęta	Miasto	-	6	33	-	-	39
Dziewczęta	Wieś	-	15	52	1	7	75
Chłopcy	Miasto	8	9	18	9	6	50
Chłopcy	Wieś	-	43	10	21	14	88
Ogółem		8	73	113	31	27	252 (16,16%)

Wykresy przedstawiające tabelę 2.

PALENIE OKAZJONALNE DOTYCZY OGÓŁEM 252 UCZNIÓW –

16,16 % BADANYCH

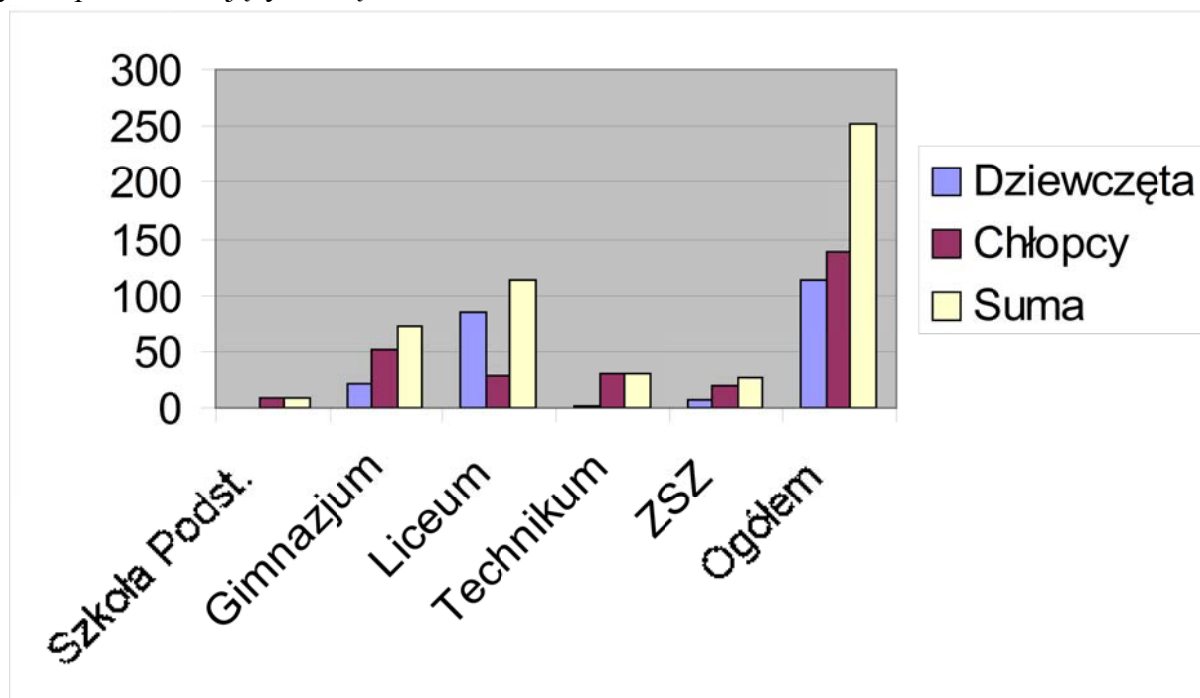
Możemy przyjąć na podstawie przedstawionych wyników, iż chłopcy dominują zdecydowanie w okazjonalnym paleniu papierosów w szkole podstawowej i gimnazjum oraz szkołach kształcenia technicznego, natomiast dziewczęta zdecydowanie przeważają w liceum. Najwięcej gimnazjalistów i licealistów deklaruje

okazjonalne palenie papierosów. Szczegółowe dane przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Procentowe zestawienie palących okazjonalnie z uwzględnieniem płci oraz typu szkoły.

PŁEĆ	% badanych	TYP SZKOŁY					OGÓŁEM
		Szkoła Podst.	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ	
Dziewczeta	7,31	-	21	85	1	7	114
Chłopcy	8,66	8	52	28	30	20	138
Suma	16,16	8	73	113	31	27	252

Wykres przedstawiający tabelę 3.

REGULARNIE PALI PAPIEROSY 180 UCZNIÓW

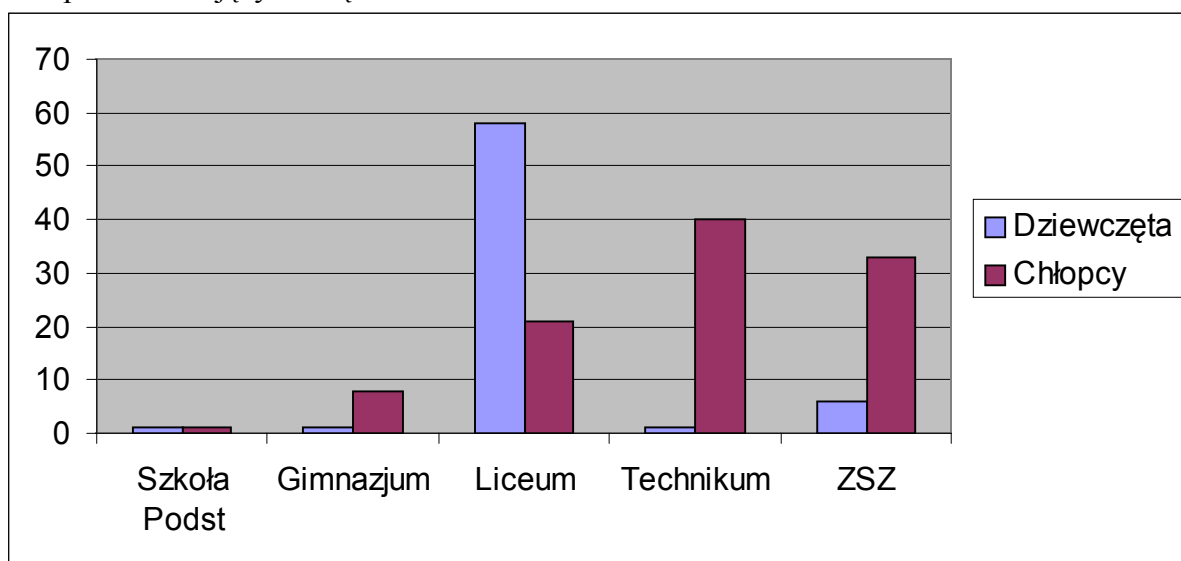
11,54 % BADANYCH

Regularne palenie papierosów dotyczy w większym stopniu chłopców niż dziewczęta. Największą grupę stanowią chłopcy z techników i ZSZ oraz dziewczęta z liceów. Szczegółowe dane przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Palenie regularne z uwzględnieniem typu szkoły i płci badanych.

Płeć	TYP SZKOŁY					% badanych	Ogółem
	S.Podst.	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ		
Dziewczęta	1	1	58	1	6	4,94	77
Chłopcy	1	8	21	40	33	6,6	103
Suma	2	9	79	41	39	11,54	180

Wykres przedstawiający tabelę 4.

PALENIE PAPIEROSÓW DOTYCZY 432 UCZNIÓW 27,71 % BADANYCH

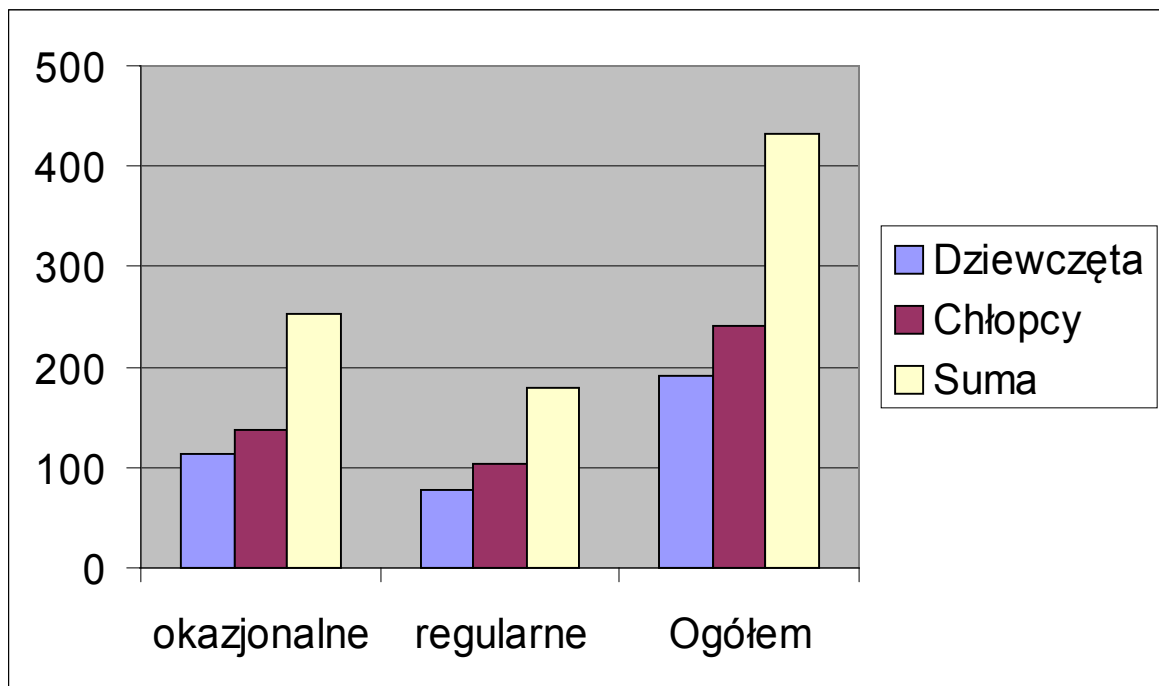
W obydwu przypadkach tj. palenia okazjonalnego i regularnego dominują chłopcy. Ogółem 27,7% badanych deklaruje kontakt z papierosami. Jest to wynik zbliżony w badaniach przeprowadzonych w krajach Unii Europejskiej jak też w badaniach ogólnopolskich. Szczegółowe dane przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Kontakt badanych z papierosami.

PŁEĆ	Palenie papierosów	% badanych	Ogółem
------	--------------------	------------	--------

	okazjonalne	regularne		palących
Dziewczęta	114 7,31%	77 4,94%	12,25%	191
Chłopcy	138 8,85%	103 6,6%	15,45%	241
Suma	252 16,16%	180 11,54%	27,71%	432

Wykres obrazujący tabelę 5.

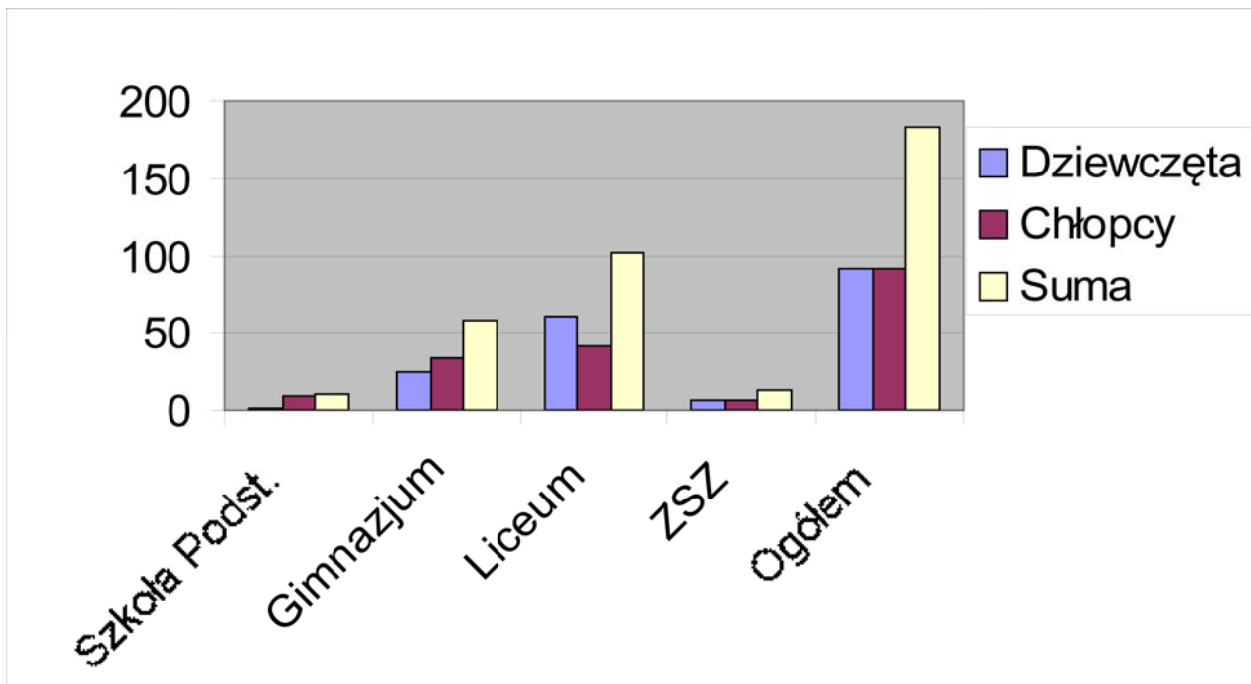
Młodzież pijąca piwo 1 raz w ciągu ostatniego miesiąca (październik 2000)

Spożywanie piwa nie jest uwarunkowane płcią. Taka sama ilość dziewcząt jak i chłopców deklaruje picie piwa w ciągu ostatniego miesiąca. Największą grupę stanowią dziewczęta z liceów z uwzględnieniem także liceów profilowanych. Wśród chłopców także dominują uczniowie ogólniaków, jednakże gimnazjaliści niewiele im ustępują. Szczegółowe wyniki przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Młodzież spożywająca piwo 1 raz z uwzględnieniem płci i typu szkoły.

Płeć	Typ szkoły					% badanych	Ogółem
	S. Podstawowa	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ		
Dziewczęta	1	24	61	-	6	5,9%	92
Chłopcy	9	34	41	-	7	5,83%	91
Suma	10	58	102	-	13	11,74%	183

Wykres obrazujący tabelę 6.

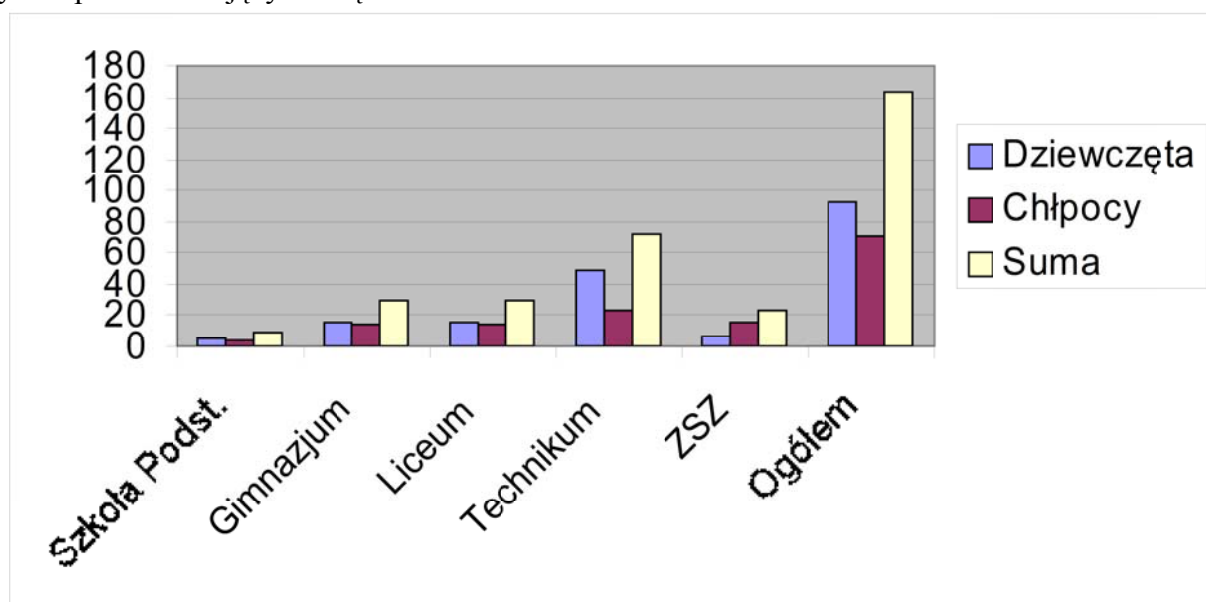
Młodzież pijąca piwo i wino więcej razy w ciągu ostatniego miesiąca październik 2000

Na uwagę zasługuje fakt, iż przeważają w tej grupie dziewczęta. Dominują uczennice z liceów profilowanych i techników. Spożycie alkoholu na poziomie gimnazjum i liceum ogólnokształcącego nie jest uwarunkowane przez płeć badanych i utrzymuje się na jednakowym poziomie. Wśród chłopców przeważają uczniowie techników i ZSZ. Na uwagę zasługuje fakt spożywania alkoholu przez dzieci ze szkół podstawowych. Szczegółowe zestawienie pokazuje tabela 7.

Tabela 7. Młodzież pijąca piwo i wino więcej razy z uwzględnieniem płci i typu szkoły

Płeć	Typ szkoły					% badanych	Ogółem
	S. Podstawowa	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ		
Dziewczęta	5	16	15	49 licea profilowane	7	5,9	92
Chłopcy	4	14	14	23	16	4,55	71
Suma	9	30	29	72	23	10,45	163

Wykres przedstawiający tabelę 7.

Młodzież pijąca piwo, wino i wódkę więcej razy w ciągu ostatniego miesiąca październik 2000

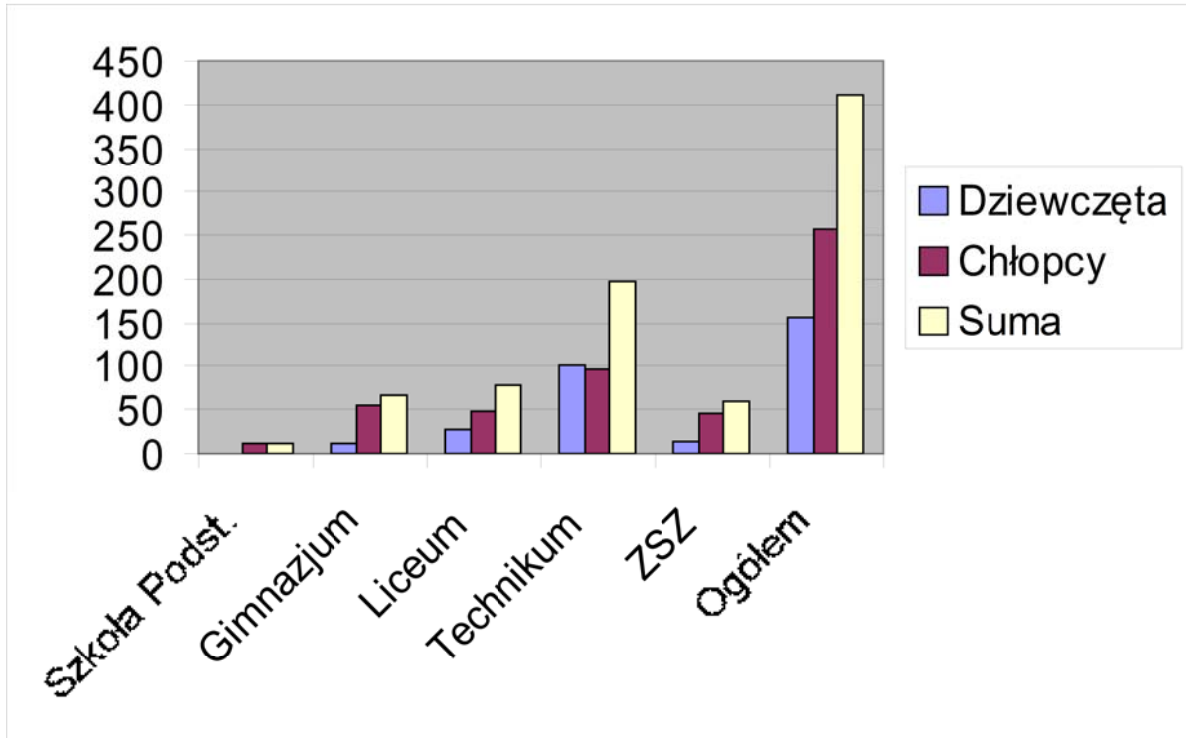
W większości typów szkół przeważają chłopcy jeśli chodzi o deklarowane częstsze picie alkoholu w stosunku do dziewcząt. Jedynie na poziomie technikum (uwzględniając licea profilowane) dominują dziewczęta. Powinien niepokoić fakt częstego spożywania alkoholu przez znaczną grupę chłopców – gimnazjalistów. Jest to poziom spożycia alkoholu porównywalny do uczniów z liceów, jak też z ZSZ. Szczegółowe dane przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Młodzież pijąca piwo, wino i wódkę więcej razy z uwzględnieniem płci i typu szkoły

Płeć	Typ szkoły					% badanych	Ogółem
	S. Podst	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ		
Dziewczęta	1	12	28	101 liceum profil.	13	9,94	155

Chłopcy	11	54	49	97	46	16,49	257
Suma	12	66	77	198	59	26,43	412

Wykres przedstawia tabelę 8.

758 uczniów miało kontakt z alkoholem, co stanowi 48,6 % badanych

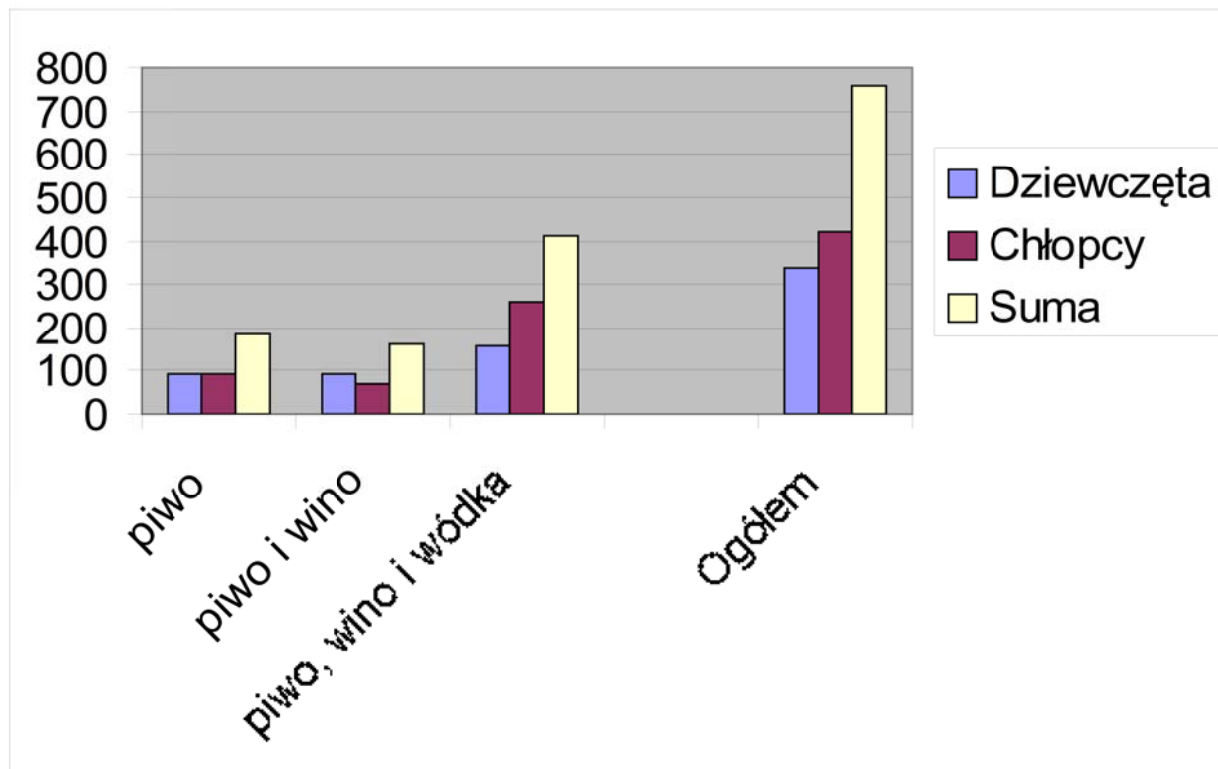
Może niepokoić fakt, iż największą grupę stanowią badani pijący więcej razy piwo, wino i wódkę w ciągu ostatniego miesiąca zarówno wśród chłopców jak i dziewcząt. Prawie co drugi ankietowany miał kontakt z napojami alkoholowymi w ciągu ostatniego miesiąca. Zestawienie zbiorcze przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Młodzież deklarująca picie alkoholu.

Kontakt z alkoholem	Dziewczęta	Chłopcy	SUMA
1 raz piwo	92 (5,9%)	91 (5,84%)	183 11,74%
Więcej razy piwo i wino	92 (5,9%)	71 (4,55%)	163 10,45%

Więcej razy piwo, wino i wódka	155 (9,94%)	257 (16,48%)	412 26,42%
OGÓLEM	339 (21,74%)	419 (26,9%)	758 48,64%

Wykres przedstawia tabelę 9.

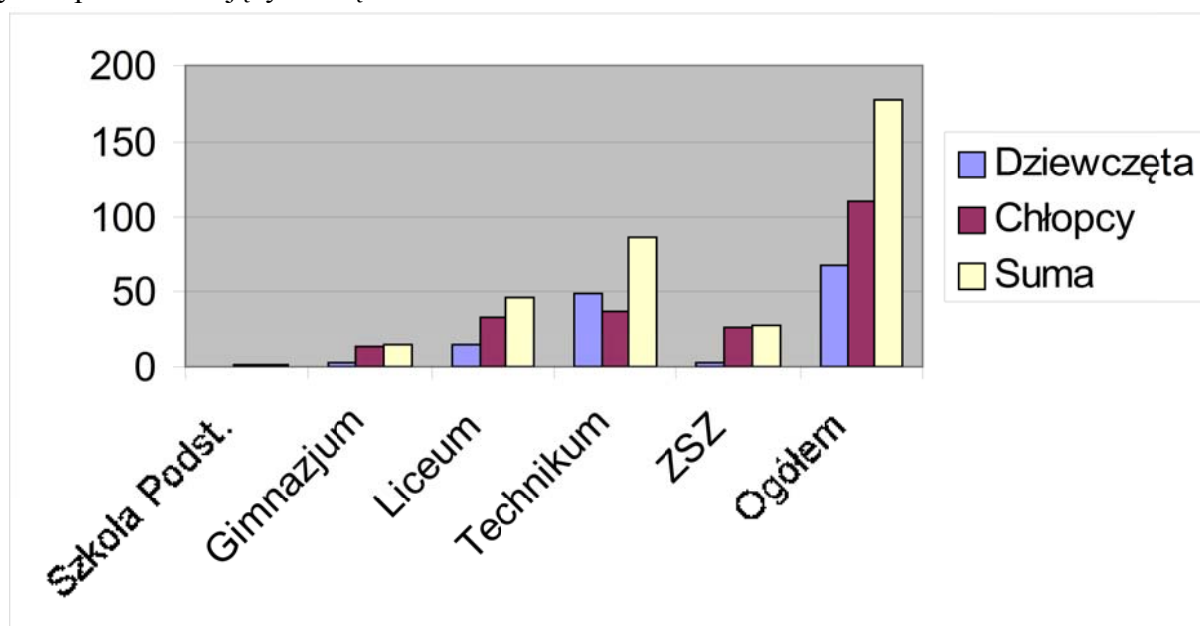
Czy używałeś narkotyków ?

W odpowiedzi na to pytanie 11,35 % badanych zadeklarowało kontakt z narkotykami. Można przypuszczać, że młodzież z naszego powiatu ma trudniejszy dostęp do narkotyków niż mieszkańcy aglomeracji wielkomiejskich, społeczeństwo generalnie jest uboższe oraz 97 % deklaruje się katolikami. Wśród grupy badanych dominują zdecydowanie chłopcy. Jedynie dziewczęta w technikach i liceach profilowanych miały częstszy kontakt z narkotykami niż chłopcy w tych typach szkół. Pragnę także zwrócić Państwa uwagę na fakt, iż kontakt z narkotykami deklaruje 177 badanych, a tylko 57 wskazuje na środek, z którym miało bezpośredni kontakt. Wyniki badań przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Kontakt z narkotykami z uwzględnieniem płci badanych i typu szkoły.

PŁEĆ	TYP SZKOŁY					% badanych	Ogółem
	S.Podst.	Gimnazjum	Liceum	Technikum	ZSZ		
Dziewczęta	-	2	14	49	2	4,30	67
Chłopcy	1	13	33	37	26	7,05	110
Suma	1	15	47	86	28	11,35	177

Wykres przedstawiający tabelę 10.

Używane narkotyki przez dzieci i młodzież

Używane narkotyki	Dziewczęta	Chłopcy
Marihuana	10	24
Tramal	4	11
Grzybki halucynogenne	3	1
Amfetamina	2	2
Ogółem	19	38

Razem 57 wskazań

Przynależność do subkultur młodzieżowych

Blisko 21 % badanych deklaruje przynależność do grupy subkulturowej. W ogromnej przewadze są to chłopcy. Dominują zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców punkowie. Drugą co do wielkości grupę stanowią skini. Niepokoić może fakt, iż co piąty badany deklaruje przynależność do subkultur młodzieżowych. Jeśli chodzi o typ szkoły przeważają uczniowie techników, ZSZ oraz uczniowie gimnazjów.

Należy zwrócić uwagę na grupy szalikowców. Drużyny piłkarskie Pogoni Leżajsk i Unii Nowa Sarzyna, jak też wielu innych drużyn grających w niższych klasach rozgrywek mają wielu sympatyków. Wielokrotnie dochodzi do bijatyk w trakcie lub po meczu. Są to bardzo agresywne zachowania młodzieży widoczne na stadionach całej Polski, które często wymykają się spod kontroli policji.

Tabela 11. Przynależność do subkultur młodzieżowych z uwzględnieniem płci badanych i typu szkoły.

Subkultura młodzieżowa	Dziewczęta	Chłopcy	Typ szkoły										% badanych	Ogółem
			S.P		Gim		L.O		Tech		ZSZ			
			dz	ch	dz	ch	dz	ch	dz	ch	dz	ch		
Punków	62	134	8	17	15	54	6	15	25	2	8	31	12,57	196

Skinów	18	53	-	9	1	17	1	11	12	10	4	11	4,55	71
Pacyfistów	9	16	-	4	4	7	-	4	5	1	-	-	1,6	25
Hipisów	5	6	-	1	2	4	3	-	-	1	-	-	0,7	11
Metalowców	2	7	-	-	1	-	1	-	1	3	-	3	0,57	9
Blachowce, rapersi, sataniści, gitowie, szalikowcy, nacjonaliści, inne	7	6											0,84	13
Ogółem	103	222											20,85	325

Opracowanie:
Wojciech Kostek
Dyrektor Poradni
Psychologiczno-Pedagogicznej
w Leżajsku